

LISAINFO SOTSIAALMEETMES KAVANDATAVATE TEGEVUSTE KOHTA:

Kõikidel juhtudel peavad tegevused olema piirkonda lisandväärtust loovad!

Määruse eesmärgid (vähemalt ühte peab strateegia panustama):

1) pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine;

2) inimväärikuse tagamine, sh vaesuse vähendamine ja sotsiaalse kaasatuse suurendamine.

Toetatavad tegevused peavad olema sidusad Heaolu arengukava alaeesmärkidega 3 (Vanemaealised on ühiskonnas sotsiaalselt kaasatud, neile on tagatud võrdsed võimalused ning nad on majanduslikult hästi toimetulevad.) ja 4 (Eesti sotsiaalhoolekande korraldus toetab inimeste heaolu ja sotsiaalse turvatunde kasvu.) ning horisontaalselt alaeesmärgiga 5 (Eestis on naistel ja meestel kõigis ühiskonnaelu valdkondades võrdsed õigused, kohustused, võimalused ja vastutus ning vähemusrühmadele on tagatud võrdsed võimalused eneseteostuseks ja ühiskonnaelus osalemiseks.).

Sihtrühmaks on erivajadustega inimesed vanuses 16+ ning vanemaealised vanuses 55+

Erivajadusega inimene – inimene, kellel on füüsiline või psüühiline kõrvalekalle, mille tõttu ta vajab kõrvalabi

Vanemaealised - Heaolu arengukava 2023-2030 tähenduses on vanemaealised vanuses 55+

- Vaimne tervis – kogukonnapsühholoog; uute teenuste arendamine
- Kogukonnaelanike koolitused, erinevatel teemadel suuremas mahus, nõustamine, abistamine
- Hooldamise nõustamine, võtted, kuidas paremini hakkama saada
- Vabatahtlike koordineerimine - oma koordinaator, kes toimetab vabatahtlike teenusega
- Valdkonna spetsialistide "ajurünnakud", jagatakse kogemusi, sünnivad uued algatused, valdkond ühtlustub
- Omasteholdajate supervisioon
- Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna koostööd parandav projekt
- Aktiivsena vananemist, sh vanusesõbraliku ühiskonna kujundamist ning vanemaealiste elukvaliteedi ja võrdsete võimaluste kindlustamist toetavad tegevused (nt. huvitegevuste ja vabaaja tegevuste arendamine kogukonnas, ligipääsetavuse propageerimine kogukonnas)
- Puuetega inimeste võrdseid võimalusi, iseseisvat toimetulekut ja puudealast teavitust/koolitustegevust toetavad tegevused
- Toetada kogukonnapõhiseid inimeselt-inimesele lahendusi, mis aitavad kaasa hoolduskoormusega inimeste, eakate, erivajadustega inimeste toimetulekule, sotsiaalsele kaasatusele

- Tegevused, mis aitavad kaasa eesmärgistatud vabatahtlike kaasamise ja rakendamise praktika kujunemisele hoolekandesüsteemis, sh kogukonnapõhiselt vabatahtlike kaasamisele, et toetada KOV-e hoolekande valdkonna arengutes
- Vabatahtlike kaasamise abil vanemaealiste ja erivajadustega inimeste iseseisvat toimetulekut toetavad tegevused
- Sihtgrupipõhised uuringud/analüüsid arendustegevuste planeerimiseks.
- Erivajadusega inimestele ja nende hooldajatele suunatud ennetustegevused nt inimeselt- inimesele lahenduste toetamine (nt tugigrupid)
- Hoolekande -ja tervishoiuteenuste integratsiooni toetavad tegevused (koostöö arendamine kogukonna ja perearsti vahel nt tervisedenduslikud tegevused teadlikkuse tõstmiseks)
- Hoolduskoormuse leevendamist, sh hoolduskoormuse teket või süvenemist ennetavad tegevused, abistajate koolitused. Hoolduskoormuse naiste ja meeste vahel võrdsemalt jagamist toetavad tegevused
- Hoolduskoormusega inimeste teadlikkust tõstvad teavitus- ja koolitustegevused ning iseseisvat toimetulekut ja ühiskonnaelus osalemist toetavad tegevused
- Siseturvalisuse alusuuringud, kaardistused - teevad KOVid ise, kuid näiteks koolitused, kuidas toime tulla, mida kriisis teha tuleks, on ok: Ka vabatahtlike võrgustiku loomine, hoidmine - kuid kindlasti KOViga koostöös.
- Ühiskondliku aktiivsuse tõstmine, iseseisvust ja toimetulekut toetavad tegevused läbi kogukondlike ressursside kasutamise ja kaasamise
- Tugitegevuste ja uuenduslike lahenduste väljatöötamine ning piloteerimine (grupiviisilised, individuaalsed, tehnoloogilised) haavatavate sihtrühma tingimuste parandamiseks ühiskondlikus elus, sh hariduses, tööturul - abivahendid oleksid ok mingi tegevuse ellu viimiseks, mitte personaalseks kasutuseks, sisu oleks vaja natuke rohkem avada, et oleks aru saada mille jaoks täpsemalt uuenduslikke lahendusi kasutatakse.
- Oskuste arengu ja võimete toetamine (sh vanemaealiste digioskused, kognitiivsete võimete säilitamine jne) - ok
- Kogukondade valmisoleku, oskuste ja teadmiste kasvatamine haavatavate sihtrühmaga teadlikumalt tegelemiseks - meie lubatud sihtrühmades 16+
- Vabatahtlike võrgustiku laiendamine, sh haavatavate sihtrühmale tegevuskeskkonna loomisel, vanemaealiste teadlikum kaasamine vabatahtlikkusse töösse - meie lubatud sihtrühmades 16+
- Seniortöö tegijate võrgustikutöö, ettevalmistus ja tegevus (digimentorlus, vanemaealiste mälu treening, tervislik liikumistegevus jne) - ok
- Tugitegevused hoolekandeesutustele, haavatavate sihtrühmadega töötavatele inimestele - meie sihtrühmas ok ning vajalik täpsustada tugitegevused hoolekandeesutustes, hoolekandeesutuste oma teenuste rahastamine ei ole ok. Uus täiendav teenus/tegevused oleks ok, hoolekandeesutuses teenusel olevatele inimestele tegevusi suunata ei saa. Oma töötajate koolitusega peab tegelema

hoolekandeesutus ise. Hoolekandeesutused ei saa üldiselt olla ise põhitaotlejad. Hoolekandeesutuse all mõistame nii munitsipaal kui era.

- Piirkonna loodusobjektide ligipääsetavuse kaardistus - ok sisu, kuhu pimedal näiteks hea minna jne
- Kultuuriväljasõidud (kontsert, teater) - ok, pöörata tähelepanu ka raskemini kaasatavatele sihtgruppidele
- Käsitöö või käelise töö ring (sotsialiseerumine ja tulu teenimise pool) - sotsialiseerumise toetamine ok. Kui hiljem peale koolitust hakkab tulu teenima selle oskusega, siis see ei puutu siia projekti.
- Kogukonna-aia loomine koolitused näiteks vanemaealistele või teine sobiv sihtgrupp al 16.a erivajadustega
- Seltsikaaslane
- Vabatahtlik seltsiline - Kui seltsiline on ainult hoolekandeesutuses, siis ei ole ok.
- Juuksur, pediküür, massöör ehk tervisetenus laiemalt - Puudega inimene kes jääks muidu sellest teenusest ilma, kellele viiakse teenus koju, aga ei tohiks minna terviseteenuse alla.
- Eakatega koosviibimised - sellel tegevusel peab ka oma eesmärk, kui näiteks kutsutakse keegi esinema
- Eakate tervisepäevad ja liikumistunnid, ujumiskursus, vesiaeroobika - selle tegevuse eesmärk peab olema väga selge
- Kokkusaamised, mis oleks tervise teemadel
- Minikoolitused, näiteks veebikoolitus, IT õpe
- Töötoad ja kogemuste jagamised
- Iga nädal käib keegi (vabatahtlik seltsiline vms), õpetab süüa tegema odavalt (tugiisik, seltsiline) vms - ok näiteks toimetulekuõppe ühe osana.
- Integreeritud õppereisid
- Hooldajate koolitused - asutuste (sh hooldekodu ja KOV) töötajate koolitamine oma kohustuslike tööülesannete osas ei ole lubatud
- Mentorlus – näiteks inimesele, kes on koduseks jäänud, et tema olukord ei läheks halvemaks; kui mentori teenus on täpselt sama tugiisiku teenusega, siis ei ole ok
- Väärivate ülikool- välistada HTMi teemad, ei tohi olla riigipoolset rahastust topelfinantseeringut
- Vajaduste väljaselgitamine just teenuse diasini/protsesside osas -> praktilised lahendused, konkreetsed tegevused, nende disainimine ja elluviimine kogukondades, et vastaks sihtgrupi vajadusele ja mugavale teenuse kättesaadavusele
- Teadlikkuse tõstmine (sh laiemalt ühiskonnas)→ teema ühiskonnas, “normaalsuse loomine”

- Ligipääsetavus -> transpordikorraldus, teenustele, sündmustele jne - ei tohi kattuda juba olemasolevate tegevustega
- Kogukondade lähendamine, kogukondlik märkamine -> erivajadustega inimesed jne; kogukondlikud toetusvõrgustikud; abivajajate kohapealne toetamine jms
- Sündmused ja tegevusvõimalused sihtgruppidele -> eakatele, tööampsud jms - tööampsud on töötukassa rahastatavad
- Uuendused, piloteerimised - määruse eesmärgi ja sihtrühma arvestades ok
- Läbi erinevate tegevuste toidu kättesaadavuse tagamine vähekindlustatud peredele/enim puudust kannatavatele inimestele ning toiduturvalisuse tagamine saarel - võiks olla sotsiaalsete oskuste parandamise sees, Toiduabi on kaetud teiste meetmetega
- Puuetega inimestele suunatud spordiüritused - kui piirkonnas juba ei rahastata, siis on ok
- Vabatahtlikkuse ja sotsiaalse ettevõtluse soodustamine eakate seas - kui seda ülesannet ei täida juba töötukassa või EAS, siis ok
- Omastehooldajate ja puuetega inimeste lähedaste koolitamine ning info- ja abimaterjalide koostamine - ok, järgides taaskasutuse ja ligipääsetavust
- Tegevused/töötoad ja erinevad kohtumised huvitavate/tuntud inimeste-ekspertide/spetsialistidega hooldekodu elanikele (kui taotleja on mtü, kes osutab hooldekodu teenust) - kui on kogukonnale laiemalt suunatud hooldekodust väljapoole, siis on ok. Ei tohi olla tegu puhtalt hoolekandeesituse inimestele suunatud tegevusega.
- Tegevused/töötoad ja erinevad kohtumised huvitavate/tuntud inimeste-ekspertidega eakate päevakeskuses (kui taotleja on mtü, kes osutab päevakeskuse teenust või huvitegevuse teenust eakatele) (näit toimetulekuga või põlvkondadevaheliste suhetega seotud koolitused jms)
- arvuti ja interneti kasutamise koolitused eakatele (internetiotising, turvalisus, sotsiaalmeedia, ...)
- erinevatel sotsiaal- ja tervishoiuteemadel piirkondlike seminaride korraldamine - kellele on suunatud on tähtis - kui meie sihtgrupile suunatud, siis ok
- kohalike omavalitsuste ja kogukondade koostöö teemalised seminarid või töötoad sotsiaalhoolekande teemal - kui on meie sihtgrupp
- sotsiaalse ettevõtluse koolitused kogukondadele - ettevõtluse alustamine ei ole ok (EAS, Töötukassa)
- kogukonnateenuste koolitused kogukondadele
- koolitused koduhooldajatele - KOV-i ülesanne
- inimeste käitumine kriisiolukorras ja kriisiseisundis inimeste abistamine (kriisipsühholoogia koolitused nii sotsiaaltöötajatele kui ka juhiste andmine elanike erinevatele sihtgruppidele) - kogukonnale ok,
- Asutuste ligipääsetavuse tõstmise (kuulmis-, nägemis-, vaimupuue, liikumispuue) - kui me ei räägi füüsilisest ligipääsetavusest siis saab toetada; KOV teenuste ligipääsetavus on KOVi ülesanne

- Võlanõustamine/finantskirjaoskuse koolitused - võlanõustamine on üks KOVi ülesannetest
- Tegevustöötajate, tugispetsialistide, hooldustöötajate, hoolekande spetsialistide, sotsiaaltöötajate ja sotsiaaltöö spetsialistide arenguprogrammid, koolitused, õppekäigud Eestis ja välisriikides - kui on otseselt KOvide töötajate ja allasutuste töötajad ja tegu on nende töökohustuste täitmiseks vajalike oskuste arendamisega, siis ei sobi. See on asutuse enda ülesanne.
- Sotsiaalvaldkonna uuringute läbiviimine - ESF+ tegevustele suunatud uuringud ok
- Teenusepakujate kaardistamine ja info levitamine - oleneb eesmärgist
- Kogukonna psühholoog - kui piirkonnas ei rahastata, siis ok
- Digipädevuste tõstmise koolitused - lubatud kui meie sihtgrupile suunatud
- Võrgustustegevused, kogukondlike turvavõrgustike tugevdamine - täpsustada valdkond, üldiselt jah;
- Koostöö õppereis parimad praktikad teise piirkonnaga, kogukonnale suunatud kasu
- Pervägivalla teadlikkust tõsta võiks toetada - naiste varjupaik rahastatakse riikliku teenusena, seda ei peaks toetama. Sotsiaalkindlustusametil ohvriabi teenus.
- Sõjapõgenikud - ei tohi kattuda juba teistest allikatest rahastatavate tegevustega, kogukonda kaasamine ok.
- Kogukonda sisseerandajatele teenused, tegevused piirkonda sulandumiseks - ei tohi kattuda juba teistest allikatest rahastatavate tegevustega, kogukonda kaasamine ok.
- Tegevused, mis aitavad kaasa kogukonnas kohaliku omavalitsuse püsivate kriisi ülesannete (koduteenuse korraldamine, väljaspool kodu ööpäevaringse üldhooldusteenuse korraldamine, turvakoduteenuse korraldamine, vältimatu sotsiaalabi tagamine) täitmise tagamisele ja kogukonnas teadlikkuse tekkimisele kriisiolukordades teenuste tagamise ja korraldamise osas. Lisaks ka KOV-de ja kriisi lahendavate asutustega koostööd kogukonnas tõhustada.
- Kogukonnas laiemate teadlikkuse tõstmine, kuidas olla ettevalmistunud, et ühiselt kriisi olukordades hakkama saada ja haavatavaid kogukonna liikmeid (eakd, puuetega inimesed) paremini toetada. Kogukonna poolt kriisiolukordades pakutavate toetavate võimaluste kaardistamine (millised on olemasolevad vahendid, varud ja kogukonna liikmete oskused), mida kriisi olukorraga toimetulekuks rakendada haavatavate sihtgruppide abistamisel, kuidas kriisiolukorra järgselt taastada tavapärane elulaad
- Eakaid võimendavad projektid - ok.
- Mälutreeningud eakatele - Meie piirkonna rahvamajades on juba mõnda aega korraldatud eakatele mõeldud mälutreeninguid, siiani on seda toetanud kohalik omavalitsus. Nüüd ollakse olukorras kus KOV enam tegevust ei toeta, sest see pole KOV ülesanne ja KOVil pole enam selleks vahendeid. Kas nüüd võib mälutreeningut toetada ESF vahenditest? Kas on üldse oluline, kas tegevus on varem ka toimunud ja kes seda siis rahastas?

Vastus: Mälutreeningud sobivad määrusega väga hästi. Peab sobima ka meetme lehega. Struktuurifondide idee on küll selles, et nad oleksid tõuke andjad (kunagi nimetati rohkem ka tõukefondideks), kuid otsest piirangut, et ei tohi ESFist rahastada, kui varem rahastas KOV, ei ole. (Lisapiirangu KOVi ülesannetega seonduvalt oleme seadnud ise ja sellest tuleb ka lähtuda.)

- SPA külastus vanemaealistele. Väidetavalt pole neil ise võimalik SPAsse minna, puudub transport ja võimalus SPA eest tasumiseks. Näiteks nädalane ravipakett.

Vastus: SPA ravipakettide rahastamine CLLD vahenditest ei ole võimalik. Me ei näe, et see saaks panustada määruses toodud eesmärkidesse (hoolduskoormuse vähendamine ja/või inimväärikas elu).

- SPA külastus omaste hooldajatele, et vältida nende läbipõlemist, lõõgastuda ja saada head emotsiooni? Või peaks siin olema ka omavaheline võrgustumine või koolitus.

Vastus: Saab olla toetatav kui sihtgrupile (omaste hooldajad) korraldatakse eraldiseisvalt sündmus, mis on ühendatud koolitusega, mille raames võimaldatakse inimestele vaimse tervise toetamist (sauna- või veekeskuses).

- Siin olevatest näidetest sain aru, et hooldekodu ei või korraldada sündmusi ainult enda klientidele. Samas võib teha sündmusi, kui need on avalikud st sinna võivad tulla ka inimesed väljastpoolt. Kas olen õigesti aru saanud?

Vastus: Enda klientidele suunatult ei või üldse teha, aga võivad väljapoole suunatud üritusi teha. Näiteks võivad nad pakkuda koolitust omaste hooldajatele, et kuidas läbi viia mingeid hooldustoiminguid. Kogukonna liikmetele asutuse tegevusi tutvustav avatud uste päev, mille raames võib leida uusi sõpru või vabatahtlikke, kes on valmis olema vabatahtlikeks seltsilisteks eakatele vmt.

- Kas enda tavaklientidele, kes on vanemaealised, võib sündmusi korraldada päevakeskus? Kas peab kuulutama avalikult või piisab enda klientidest?

Vastus: Päevakeskus võib vanemaealistele sündmusi korraldada. Määruses on toodud, et tegevusrühm avalikustab tegevuspiirkonna elanikele oma veebilehel teabe korraldatava ürituse kohta, seega me jah eeldame, et ürituste infot levitatakse.

Mobiilse meeste diagnoosikabineti transport meestekabineti vastuvõtuks.

Vastus: Selle info alusel ei vasta sihtgrupi nõudele (vanemaealised ja erivajadusega inimesed) ning määruses toodud eesmärgile (parandada pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti ning leevendada hoolduskoormust; tagada inimväärikus)